

FULL INFORMATIU ESO

Criteris i Avaluació

CURS 2026/27

MATÈRIA: Biologia i Geologia

CURS: Primer d'ESO

COMPETÈNCIES I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Competència específica (CE)	Criteri d'avaluació (CA)
Competència específica 1. Interpretar fenòmens de la naturalesa, predint i argumentant el seu comportament a partir de models, lleis i teories propis de la biologia i la geologia per apropiat-se de conceptes i processos propis de la ciència.	CA1.1 Analitzar conceptes, fenòmens i processos relacionats amb els sabers de la biologia i la geologia, interpretant informació en diferents formats (models, gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, pàgines web...), mantenint una actitud crítica i obtenint conclusions fonamentades en raons científiques.
	CA1.2 Interpretar i predir el comportament de fenòmens quotidians rellevants, relacionant-lo amb models, lleis i teories adequades de la biologia i la geologia.
	CA1.3 Identificar els conceptes relacionats amb situacions problemàtiques reals de caràcter científic i proporcionar possible solucions.
Competència específica 2. Identificar, seleccionar, organitzar i avaluar críticament dades i informació, contrastant-ne la fiabilitat per resoldre preguntes relacionades amb la biologia i la geologia i descartar solucions pseudocientífiques.	CA2.1 Resoldre qüestions relacionades amb els sabers de la matèria de Biologia i Geologia localitzant, seleccionant fonts fiables i organitzant informació mitjançant l'ús i citació correctes de diferents fonts.
	CA2.2 Reconèixer la informació amb base científica distingint-la de pseudociències, rumors, teories conspiratòries, falses notícies i creences etc., i mantenint una actitud escèptica davant d'aquests.
Competència específica 3. Dissenyar, desenvolupar i comunicar el plantejament i les conclusions de recerques dins de l'àmbit escolar, incloent la formulació de preguntes i d'hipòtesis i la seva contrastació experimental, seguint els passos de les metodologies	CA3.1 Plantejar preguntes sobre fenòmens quotidians i formular hipòtesis que puguin ser respostes o contrastades en el context escolar a través de l'experimentació, la presa de dades i l'anàlisi de fenòmens biològics i geològics.
	CA3.2 Dissenyar, fent servir metodologies pròpies de la ciència, procediments de recerca que impliquin l'ús de la deducció, el treball experimental i el raonament logicomatemàtic.

pròpies de la ciència, com l'experimentació i la cerca d'evidències, cooperant quan calgui, per indagar en aspectes relacionats amb la biologia i la geologia.	CA3.3 Portar a terme dissenys experimentals fent servir els instruments, eines o tècniques adequades amb correcció i interpretar-ne els resultats utilitzant, quan sigui necessari, eines matemàtiques i tecnològiques.
	CA3.4 Cooperar en un projecte científic assumint responsablement una funció concreta, utilitzant espais virtuals quan sigui necessari, respectant la diversitat i afavorint la inclusió.
	CA3.5 Presentar els resultats i les conclusions obtingudes mitjançant l'experimentació i observació de camp utilitzant el format adequat (taules, gràfics, informes, etc.) i, quan sigui necessari, eines digitals.
	CA3.6 Valorar la contribució de la ciència a la societat i la tasca de les persones que s'hi han dedicat, reflexionant sobre els biaixos de gènere en les ciències i la tecnologia, i entenent la recerca com una tasca col·lectiva i interdisciplinària en constant evolució influïda pel context polític i els recursos econòmics.
Competència específica 4. Fer servir diverses formes de raonament, com el pensament hipoteticodeductiu i el pensament computacional, per resoldre problemes o donar explicació a fenòmens naturals i processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia, mitjançant l'anàlisi crítica de les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fos necessari.	CA4.1 Resoldre problemes o donar explicació a processos biològics o geològics utilitzant coneixements, dades i la informació aportades, el raonament lògic, el pensament computacional o recursos digitals.
	CA4.2 Analitzar críticament la solució a un problema sobre fenòmens biològics i geològics.
Competència específica 5. Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i geològiques, per fer propostes d'acció i per decidir de manera informada sobre	CA5.1 Justificar amb fonaments científics la importància de la preservació de la biodiversitat, la conservació de l'entorn, la protecció dels éssers vius de l'entorn, el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida.
	CA5.2 Justificar la necessitat de tenir hàbits sostenibles analitzant d'una manera crítica les activitats pròpies i alienes i basant-se en els raonaments propis, coneixements adquirits i informació disponible.

problemàtiques actuals i adoptar hàbits que minimitzin els impactes mediambientals, que siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i que permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.	CA5.3 Justificar la necessitat de tenir hàbits saludables, analitzant les accions pròpies i alienes (alimentació, higiene, postura corporal, activitat física, desplaçaments, relacions interpersonals, descans, exposició a les pantalles, maneig de l'estrès, seguretat en les pràctiques sexuals, consum de substàncies...), amb actitud crítica i basant-se en fonaments de la fisiologia.
	CA5.4 Identificar algunes situacions en què els coneixements derivats de la biologia i la geologia poden contribuir a millorar la sostenibilitat ambiental i la millora de la salut individual i col·lectiva.
	CA5.5 Emprendre, de manera guiada i amb la metodologia adequada, projectes científics relacionats amb la millora de la societat i que afavoreixin el creixement entre iguals com a base d'una comunitat científica escolar crítica i ètica.
	CA5.6 Justificar la necessitat de la seguretat i la sostenibilitat a la mobilitat de les persones i preveure les conseqüències del comportament viari tant per a la pròpia persona com per a altres des de la perspectiva de la salut i el medi ambient.
Competència específica 6. Analitzar els elements del paisatge, utilitzant de forma integrada els coneixements procedents de la biologia, la geologia i les ciències ambientals per explicar-ne l'origen i la possible evolució, així com les característiques de la comunitat d'organismes, la dinàmica del relleu i els possibles riscos naturals.	CA6.1 Identificar els diferents elements del paisatge i justificar el seu grau de desenvolupament.
	CA6.2 Reconèixer la transformació dels paisatges associada als canvis geològics, biològics i ambientals que experimenten.
	CA6.3 Relacionar les activitats humanes amb els impactes que reben els paisatges.

SABERS

A. Projecte científic

1. Formulació de preguntes, hipòtesis i conjetures científiques.
2. Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca d'informació, col·laboració i comunicació de processos, resultats o idees en diferents formats (presentació, gràfica, vídeo, pòster, informe...) en el context de problemes investigables.
3. Elaboració de maquetes i models per a la representació i comprensió de conceptes, processos o elements de la natura.
4. Utilització de diferents mètodes d'observació i presa de dades de fenòmens naturals en el context de problemes investigables.
5. Utilització de diferents mètodes estadístics d'anàlisi de resultats i diferenciació entre correlació i causalitat.

6. Contribució de les grans científiques i científics al desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.

B. Geologia

1. Relació i diferenciació entre el concepte de roca i mineral.
2. Ús d'estratègies de classificació de les roques: sedimentàries, metamòrfiques i ígnies de l'entorn.
3. Identificació d'algunes roques i minerals rellevants de l'entorn.
4. Relació de determinats objectes i materials quotidians amb els minerals i les roques que s'utilitzen en la seva fabricació i anàlisi de casos amb impacte econòmic i social.
5. Anàlisi de l'estructura bàsica de la geosfera i relació amb el seu origen.

C. La cèl·lula

1. Reflexió i justificació sobre la cèl·lula com a unitat estructural i funcional de tots els éssers vius, el cas dels virus.
2. Diferenciació entre la cèl·lula procariota i l'eucariota i identificació dels organismes de què formen part.
3. Diferenciació entre la cèl·lula animal i vegetal i relació amb l'estratègia nutritiva dels organismes de què formen part.
4. Relació entre el material genètic i les funcions que exerceix qualsevol tipus cel·lular.
5. Ús del microscopi i de diferents tècniques per a l'observació i la comparació de tipus de cèl·lules al microscopi.

D. Éssers vius

1. Observació i identificació de les característiques distintives d'espècies representatives de l'entorn proper i ubicació dels principals grups taxonòmics corresponents (regne).
2. Ús d'estratègies per al reconeixement de les espècies més comunes dels ecosistemes de l'entorn (guies, claus dicotòmiques, eines digitals, visualment...).

E. Ecologia i sostenibilitat

1. Identificació dels elements integrants de diferents ecosistemes de l'entorn, així com de les relacions intraespecífiques i interespecífiques que tenen.
2. Reconeixement de la importància de la conservació dels ecosistemes, la biodiversitat i la implantació d'un model de desenvolupament sostenible. Anàlisi de la relació de la sostenibilitat amb alguns ODS (ODS 11, Ciutats i comunitats sostenibles; ODS 12, Consum i producció responsables; ODS 13 Acció climàtica).
3. Anàlisi de les funcions de l'atmosfera i la hidrosfera i el seu paper essencial per a la vida a la Terra a partir dels impactes que genera l'activitat humana i dels riscos que se'n deriven.
4. Descripció de la importància de diferents interaccions entre atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera en processos clau per a la vida.
5. Anàlisi de comportaments relacionats amb les causes del canvi climàtic i de les conseqüències sobre els ecosistemes i la vida de les persones. Anàlisi de la relació de la sostenibilitat amb alguns ODS (ODS14, Vida submarina; ODS 15, Vida terrestre).
6. Valoració de la importància dels hàbits sostenibles (consum responsable, gestió de residus, respecte al medi ambient...).

Amb les activitats programades avaluarem si els alumnes han adquirit les competències bàsiques per a cada unitat, que han de ser totes les pròpies de la matèria.

Eines d'avaluació
60%
Proves (mínim 2 per avaluació)
30%
Nota del dossier Nota de treballs i tasques Nota de memòries de pràctiques
10%
Portar el material Participació a classe Deures Faltes d'assistència injustificades Incidències

Sistema d'avaluació i de recuperació

Per assolir els objectius i avaluar segons els criteris utilitzarem:

1. Valoració dels objectius que fan referència a definir i aplicar continguts fonamentals de la matèria.
2. Valoració de la metodologia científica aplicada pels alumnes.
3. Valoració dels exercicis presentats i efectuats a classe o a casa en aplicació dels continguts.
4. Valoració dels objectius que fan referència als continguts emprats en cada exercici, i en general en totes les activitats de l'aula i del laboratori.
5. Valoració de la participació i l'interès en la realització de les activitats a l'aula i al laboratori.
6. Valoració del respecte a les normes de seguretat, l'ordre i la neteja del laboratori.

Amb les activitats programades avaluarem si els alumnes han adquirit les **competències** programades per a cada unitat, que han de ser totes les pròpies de la matèria així com la resta de competències.

Es considerarà la possibilitat de fer una activitat d'avaluació per a millorar algunes competències en cas de no assolir-les al final de cada trimestre.

Si es considera que al llarg del curs l'alumnat no assoleix els continguts satisfactòriament, no assolirà la matèria. Si l'alumnat passa de curs amb la matèria del curs anterior suspesa, farà el dossier de recuperació i es presentarà a un examen. El dossier representarà el 40% de la nota i l'examen el 60% restant.

Decret curricular

[-Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica](#)

[-Desplegament](#)

[-Orientacions per a l'elaboració dels informes d'avaluació a l'educació bàsica](#)